

Spis treści

Wstęp	7
------------------------	---

Wykład 1: Imiona	11
-----------------------------------	----

Języki komunikacji między Żydami w starożytności przed i po powstaniu diaspory. Kanaan i język kanaanicki. Słowiańskie glosy w piśmiennictwie hebrajskim. Proweniencja środkowoeuropejskich Żydów: hipoteza nadreńska i naddunajska. Spór o rodowód jidysz i jego przynależność do grupy języków słowiańskich lub germańskich. Stanowisko historyków w kwestii pochodzenia Żydów środkowoeuropejskich. Badania nad imiennictwem żydowskim. Alexander Beider, *A Dictionary of Ashkenazic Given Names: Their Origins, Structure, Pronunciation, and Migrations*. Imię święte (*szem ha-kodesz*) i imię świeckie (*kinuj*). Zmiany w żydowskich imionach w wyniku kontaktu z językiem słowiańskim i niemieckim. Popularne i rzadkie święte imiona. Powstawanie imion świeckich. Regionalne korpusy imion: Śląsk.

Wykład 2: Żydowska ulica	45
---	----

Dzielnice żydowskie w miastach średniowiecznych. Transakcje obrotu nieruchomości jako źródło do badań nad żydowskimi dzielnicami. Plan lokacyjnego Poznania. Zabudowa parceli. Miejski system nazewniczy. Mieszkańcy ulicy Żydowskiej i Małej Żydowskiej: ich podległość jurysdykcyjna i podatkowa. Synagoga i mykwa. Liczba żydowskich domów w XV–XVII wieku. Sąsiedzkie konflikty między dominikanami i Izraelitami. Poznańska legenda o cudzie eucharystycznym. Żydowska dzielnica w Krakowie. Żydzi przed lokacją miasta. Ulica Żydowska: sąsiedztwo z Uniwersytetem. Umowa z 1469 roku. Getto na Kazimierzu.

Wykład 3: Kirkut	99
Rodzaje pochówków i miejsc grzebalnych w starożytności. Chrześcijański cmentarz w średniowieczu. Lokalizacja kirkutów. Cmentarz komunalny. Kirkuty w Nadrenii i Bawarii. Kirkuty na Śląsku. Kirkuty w Wielkopolsce i Małopolsce: Poznań i Kraków. Najstarszy żydowski cmentarz w Pradze: organizacja przestrzeni, groby i ich wyposażenie, ułożenie zwłok. Śląskie macewy średniowieczne.	
Wykład 4: Hebrajska książka	135
Status pisma i książki religijnej w żydowskiej kulturze. Hebrajska książka w średniowieczu: zwój i kodeks. SFARDA – baza danych izraelskiej Biblioteki Narodowej. Fragmenty hebrajskich książek w łacińskich kodeksach. Piśmienność Żydów i hebrajska książka w średniowiecznej Polsce. Fragmenty dwóch hagad paschalnych w rękopisach biblioteki Uniwersytetu Krakowskiego. Fragmenty hagady paschalnej w poznańskiej księdze ziemskiej.	
Wykład 5: Rabini	179
Przestrzeganie zasad judaizmu w pierwszych koloniach żydowskich w Europie Środkowej. Trudności z zapewnieniem sobie opieki duszpasterkiej. Aszkenaz w XI–XIII wieku: pierwsze szkoły talmudyczne. Responsy rabinów z zachodniej części diaspory dotyczące izraelickich skupisk w jej wschodniej części. Aszkenaz w XIV–XV wieku: kryzys demograficzny, ruch reformy gmin i zmiana przywództwa, ekspulsje Żydów z miast Cesarstwa. Rabinat w średniowiecznej Polsce. Migracje uczonych do Poznania. Responsy niemieckich rabinów dotyczące gmin żydowskich w Polsce: XV wiek.	
Zakończenie: Między diasporą a Polską	218
Więź z diasporą: wspólna tradycja i los, podobny język, organizacja gmin i związanych z nimi instytucji, architektura synagog. Żydzi jako poddani polskiego władcy. Królewscy <i>Iudaei</i> . Obowiązki monarchy wobec izraelickich poddanych. Modlitwa w intencji polskiego króla. Kazimierz Wielki – przyjaciel Żydów. Legenda o romansie króla z Esterką. Więzi Żydów z miastem, dzielnicą i gminą. Prawo starszyny kahalnej do odmowy pobytu. Spór o przywództwo kazimierskiej gminy. <i>Minhagim</i> . Żydowska świadomość historyczna.	
Summary	237
Spis ilustracji	244